

Tjänsteskrivelse

Kommunstyrelsen

Diarienummer: 11KS/0177

Datum: 2013-02-04

Handläggare: Lisa Coudek

Kansli- och utvecklingsavdelningen

lisa.coudek@varmdo.se

Redovisning av åtgärder för barn i ekonomiskt utsatta familjer

Förslag till beslut

Redovisningen godkänns.

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Kommunfullmäktige gav vid sitt sammanträde 2012-08-29 i uppdrag till samtliga nämnder att inför bokslut 2012 redovisa vad som görs inom deras verksamhetsområden för att förbättra situationen för barn i ekonomiskt utsatta familjer.

Bygg- miljö- och hälsoskyddsnämnden, finansieringsnämnden för utbildning, utbildningsstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden samt socialnämnden har redovisat vad de gör eller planerar att göra för att förbättra situationen för barn i ekonomiskt utsatta familjer. I ärendet redovisas en sammanställning av dessa åtgärder.

Bakgrund

Som svar på en motion angående barnfattigdom från Aurora Gullberg (S) med flera beslutade kommunfullmäktige vid sitt sammanträde 2012-08-29 att samtliga nämnder inom kommunen får i uppdrag att inför bokslut 2012 att rapportera in till kanslienheten vad som görs inom deras verksamhet för att förbättra situationen för barn i ekonomiskt utsatta familjer. Kanslienheten fick samtidigt uppdraget att på grundval av de rapporter som kommer in göra en sammanställning och ge förslag till förbättringsåtgärder som rapporteras till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Bygg- miljö- och hälsoskyddsnämnden, finansieringsnämnden för utbildning, utbildningsstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden samt socialnämnden har inkommit med

Tjänsteskrivelse

rapporter om vad de gör eller planerar att göra för att förbättra situationen för barn i ekonomiskt utsatta familjer.

Miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämnden konstaterar i sin rapport "att nämnden inte ser några möjligheter inom sitt verksamhetsområde att förbättra situationen för barn i ekonomiskt utsatta familjer".

Finansieringsnämnden för utbildning har beslutat att barn vars föräldrar är arbetslösa ska ha samma rätt till förskoleplats, pedagogisk omsorg och fritidshem som barn till föräldrar som förvärvsarbetar, studerar eller är föräldralediga.

Utbildningsstyrelsen beslutade i december 2011 om nya "Riktlinjer för avgifter i proVarmdos skolor". Riktlinjerna betonar att all verksamhet som anordnas inom ramen för förskoleklass, grundskola och grundsärskola ska bekostas av skolan. Detta innebär att studiebesök och resor i samband med undervisningen ska vara gratis för eleven. Om skolan på grund av särskilda aktiviteter inte kan erbjuda eleverna vanlig skollunch måste de erbjuda annan kostnadsfri mat. I gymnasieskolan får huvudmannen besluta att elever ska betala enstaka egna hjälpmedel. I proVarmdos gymnasieskolor får elevens kostnader för hjälpmedel inte uppgå till mer än 700 kronor per läsår.

När det gäller enstaka aktiviteter och skolresor följer riktlinjerna skollagen och skolinspektionens bestämmelse. Bestämmelserna anger att det får förekomma enstaka inslag under skoltid, exempelvis museibesök, som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. Vid enstaka tillfällen under ett läsår är det dessutom tillåtet att låta vårdnadshavaren betala en frivillig avgift för skolresor och liknande. Riktlinjerna anger att skolorna får arrangera högst en skolresa eller liknande per läsår. I samband med aktivitet måste skolan ge tydlig information om att avgiften är frivillig och hur stor den får vara. När det gäller vilka kostnader som får tas ut för dessa aktiviteter följer riktlinjerna skolinspektionens bestämmelser: 300 kr för en studieresa, 100 kr för ett studiebesök, 100 kr för aktiviteter kopplade till idrott och hälsa (friluftsdag). Den sammanlagda kostnaden en elev belastas med under ett läsår får aldrig uppgå till mer än 500 kr. Utöver detta får skolan ta betalt för måltider på en studieresa som elever och föräldrar normalt skulle stå för själva. Kostnaden för dessa måltider får uppgå till maximalt 100 kr per dag

Alla proVarmdos skolor ska ha en långtidsplanering för alla studieresor och avsätta medel ur skolans budget för att täcka kostnaderna för dessa. I övrigt klargör riktlinjerna på ett tydligt sätt vad som gäller enligt skollagen.

Kultur- och fritidsnämnden har tagit beslut som innebär att barn i åldern 3-16 år har tillgång till gratis kulturupplevelser i skolan och förskolan. Kulturupplevelserna består av skolbio och scenkonst, till exempel teater, dans och cirkus. Alla elever i årskurs 1-3 får prova på kulturaktiviteter i skolan. Under ett år vardera har de dans, drama och rytmik på schemat en timme per vecka. För ungdomar och unga vuxna finns öppen avgiftsfri verksamhet på ungekulturhuset Gurraberg. Satsningarna gör det möjligt för barn och ungdomar att få gratis kulturupplevelser och eget kulturskapande oavsett ekonomiska och sociala förutsättningar.

Tjänsteskrivelse

Inom fritidsområdet finns avgiftsfri verksamhet inom öppen fritidsgård- och ungdomsverksamhet vid en fritidsgård i varje kommun. Under skolloven arrangeras verksamhet för barn och ungdomar i samverkan med föreningslivet.

Kommunens barn och ungdomar har också gratis tillgång till bland annat skridskoåkning, anlagda skidspår, tio kommunala utomhusbad, spontanidrottsplatser och skateboardbana.

Socialnämnden anslog 2012 extra medel om 400 tkr för att bistå barn i ekonomiskt utsatta familjer. Socialkontoret erbjöd ett samtal i hemmet eller på kontoret till alla barnfamiljer som haft ekonomiskt bistånd i minst sex månader för att kunna bedöma vilka familjer som skulle få del av dessa extra medel. Kartläggningen av barnens situation i familjer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd kommer att pågå även under 2013.

I december 2012 tog socialnämnden beslut om reviderade riktlinjer för ekonomiskt bistånd. Riktlinjerna poängterar vikten av att fokusera på barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd (minst tre månader). Handläggarna ska särskilt uppmärksamma om några av barnets behov eller något i barnets situation har samband med familjens ekonomiska situation. Vid behov ska handläggaren i samråd med föräldern göra hembesök för att bedöma vilket bistånd familjen behöver med hänsyn till barnets behov. Vid bedömningen ska handläggaren alltid ta stöd i riktlinjer och i barnkonventionen.

Vid bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd ska handläggaren alltid dokumentera hur barnets behov påverkat beslutet. Särskild hänsyn tas till om biståndet är en förutsättning för att barn ska kunna delta i fritidsaktiviteter och om en förälder ska kunna ha umgänge eller kontakt med sitt barn i en rimlig omfattning. Socialsekreterarna och handläggarna ska uppmärksamma alla barnfamiljer för att vid behov motivera föräldrarna att söka sådant som ingår i riktlinjerna och vid särskilt behov även sådant som inte ingår. Är det ekonomiska biståndet en förutsättning för att barn ska kunna delta i fritidsaktiviteter eller om det är en förutsättning för att en förälder ska kunna ha umgänge eller kontakt med sitt barn i en rimlig omfattning kan biståndet beräknas till högre nivå än normen.

Vid behov kan barnfamiljer beviljas ekonomiskt bistånd till aktiviteter under sommaren och SL- kort under kvällar och helger.

När föräldrar måste vara arbetssökande för att få försörjningsstöd ska handläggaren alltid ta hänsyn till att barnet har behov av att vara ledig under delar av sommaren. Även föräldrar med långvarigt beroende av försörjningsstöd har rätt att spara högst 28 dagars föräldrapenning med ersättning på grundnivå fram till det år då föräldrapenningen senast kan tas ut. Föräldrar ska inte heller behöva ta föräldrapenning innan barnet fötts. När föräldrar söker försörjningsstöd ska socialkontoret ta hänsyn till att båda föräldrarna, inte bara den som är arbetssökande eller den som har lägre lön, ska kunna använda sig av sin möjlighet (halva tiden vardera med föräldrapenning) att vara hemma med barnet.

Tjänsteskrivelse

Ekonomiska konsekvenser

Redovisningen medför inga ekonomiska konsekvenser. Verksamheten sker inom ramen för ordinarie budget.

Konsekvenser för miljön

De beslut som tagits för att förbättra livsvillkoren för barn och ungdomar i ekonomiskt utsatta familjer har inga kända miljökonsekvenser.

Konsekvenser för medborgarna

I den mån insatserna ger minskade skillnader i levnadsvillkor för barn och ungdomar i kommunen bidrar insatserna till ökad trygghet och social hållbarhet i kommunen.

Bedömning

Berörda nämnder har fattat beslut för att minska skillnader i levnadsvillkor för barn och ungdomar i kommunen. Det är viktigt att de beslut som fattas implementeras i de av kommunens verksamheter som riktar sig till barn och ungdomar. Den förbättringsåtgärd som föreslås är att berörda kontor kontinuerligt bör följa upp de åtgärder som genomförts och effekterna av dem.

Ärendets beredning

Ärendet beretts av kansli- och utvecklingsavdelningen på grundval av de redovisningar som gjorts inom respektive kontor och enhet.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Biläggs/Biläggs ej
1.	Reviderade riktlinjer för ekonomiskt bistånd (Socialkontoret)	Biläggs ej
2.	Yttrande från Bygg-, Miljö- och hälsoskyddsnämnden om åtgärder för att förbättra situationen i ekonomiskt utsatta familjer	Biläggs ej
3.	Rapport från Kundvals- och finansieringsavdelningen	Biläggs ej

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Maria Larsson Ajne
Kanslichef